T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 49
KARAR NO : 2014 / 58
KARAR TR : 27.1.2014

ÖZET : 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 40.maddesinin birinci fıkrası (l) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.Ç.
Vekili : Av. İ.A.
Davalı : Aydın Valiliği İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü

O L A Y : Aydın Valiliği İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün 5.8.2011 tarih ve …../3106-17321 sayılı kararı ile, Gıda Kontrolörleri tarafından yapılan denetimde, K.G. Zeytin-Zeytinyağı-İncir Toptan Tic.- M.Ç. ünvanlı işyeri tarafından A.N. Sızma Zeytinyağı isimli ürün için düzenlenen 16.3.2011-01430 ve 18.3.2011-01431 sayılı satış faturalarının, firma sahibi davacı M.Ç.'nın, ürünü B.Zeytincilik Tar. Gıda Tur. İh. İth. San. ve Ltd. Şti. firmasından aldığına dair ibraz ettiği fatura bilgilerinde, dökme zeytinyağı olarak tanımlanmış olduğu fatura bilgileri ile uyumsuz olduğunun tespit edildiği ve üretim faaliyeti Kasım 2008 yılında sona ermiş olan, E.A. Gıda Yerli Ür. Tic. Yağ Dolum ve Ambalajlama firmasına ait bilgileri kullanarak üretim yaptığından bahisle, davacı adına, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 24. maddesinin dördüncü fıkrasına aykırı olarak taklit ve tağşiş fiilini gerçekleştirdiği nedeniyle aynı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası (l) bendi gereğince 10.770 TL idari para cezası uygulanarak, söz konusu ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine, 1.12.2011 tarih ve …../4599-24585 sayılı kararı ile de, A. Riviera Zeytinyağı ürününün ambalajı üzerinde, üretim faaliyeti Kasım 2008 yılında sona ermiş olan, E.A. Gıda Yerli Ür. Tic. unvanlı firmaya ait etiket bilgilerini kullanarak üretim yaptığı, firmanın geriye dönük izlenebilirliği sağlayamaması ile tespit edildiği, bu nedenle 5996 sayılı Kanun'un 24.maddesinin dördüncü fıkrasına aykırı olarak taklit ve tağşiş fiilini gerçekleştirdiği nedeniyle aynı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası (l) bendi gereğince 10.770 TL idari para cezası uygulanmasına ve para cezasına konu ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçiril-mesine karar verilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezalarının iptali istemiyle ayrı ayrı dava dilekçeleri ile adli yargı yerine itirazda bulunmuş, adli yargı yerince açılan davalar birleştirilerek, Mahkemenin 2012/120 esasına kaydedilmiştir.

AYDIN 1. SULH CEZA MAHKEMESİ: 24.7.2012 gün ve Değ. İş. No:2012/120 sayı ile, idari para cezası yanında ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı da verilmiş olduğundan Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi uyarınca davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, yapılan itiraz Aydın 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nce kesin olarak reddedilmiştir.

Davacı vekili, bu kez, 1.12.2011 tarih ve …../4599-24585 sayılı karar ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

AYDIN 1. İDARE MAHKEMESİ; 3.12.2013 gün ve E: 2012/2046 sayı ile, 5996 sayılı Yasa'da idari yaptırımlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği ve idari para cezası yanında idari yargının görev alanına giren herhangi bir kararın da verilmemiş olması nedeniyle 5326 sayılı Kanun'un 27/1.maddesi uyarınca davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasanın 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve uyuşmazlığın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinin kararına kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp

Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 27.1.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare mahkemesince, 2247 sayılı Yasanın 19. maddesinde öngörülen biçimde Mahkemelerinin dosya aslıyla birlikte, adli yargı dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulduğu ve sonuçta usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, 1.12.2011 tarih ve …../4599-24585 sayılı karar ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden oluşan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra<u>GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:</u>

Dava, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 40.maddesinin birinci fıkrası (l) bendi uyarınca verilen 10.770 TL. idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu"nun, "Gıda ve yemde izlenebilirlik ve etiketleme, sunum ve reklâm ile tüketici haklarının korunması" başlığı altında düzenlenen 24. maddesinin dördüncü fıkrasında, "Gıda ve yemde taklit ve tağşiş yapılamaz" denilmekte; "Gıda ve yem ile ilgili yaptırımlar" başlığı altında düzenlenen 40. maddesinin birinci fıkrasının (l) bendinde ise, "24 üncü maddenin dördüncü fıkrasına aykırı olarak taklit ve tağşiş yapanlara onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir, taklit ve tağşiş edilmiş ürünlere el konulur ve mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir" hükmü yer almıştır.

Olayda, idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmış bir dava olup; 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nda da idari para cezası verilecek hususlar düzenlenmiş; ancak, idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Dosyanın incelenmesinde, idari para cezasına konu ürünlerin, mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verildiği, ancak bu karara karşı dava açılmadığı anlaşılmaktadır. Ancak aksi durumda dahi, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin kararın, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olup, Kanun'un 18.maddesinde düzenlendiği, 27. maddesinin birinci fıkrasında, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilileceği, bu

süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararının kesinleşeceği, sekizinci fıkrasında ise, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceğinin belirtildiği, 5996 sayılı Kanun'da da idari yaptırım kararlarına karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşıldığından, Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında belirtilen koşulların olayda bulunmaması nedeniyle, aynı Kanun'un 3 ve 27.maddesinin birinci fıkrası uyarınca, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı açılacak davada da sulh ceza mahkemesinin görevli bulunduğu açıktır.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen ve dava konusu edilen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Aydın 1. İdare Mahkemesi'nce yapılan başvurunun kabulü ile, Aydın 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nce, 1.12.2011 tarih ve …../4599-24585 sayılı karar ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Aydın 1. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Aydın 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 24.7.2012 gün ve Değ. İş. No:2012/120 sayılı, 1.12.2011 tarih ve …../4599-24585 sayılı karar ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden verilen GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.1.2014 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Sıddık
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	YILDIZ

Üye	Üye	Üye
Nurdane	Ayhan	Mehmet
TOPUZ	AKARSU	AKBULUT